

STEFAN SVEIG IJODIDA KUCHLI AYOL OBRAZI

Asomiddinova Gulbarno Alijonovna

Farg‘ona davlat universiteti chet tillari kafedrasida katta o‘qituvchisi, f.f.f.d.(PhD)

gulibarnoasomiddinova@mail.com

Muxtorova Gulasal Muhammadqodir qizi

Farg‘ona davlat universiteti chet tillari fakulteti 4-bosqich talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada avstriyalik yozuvchi Stefan Sveig asarlarida ayol obrazining badiiy va psixologik talqini tahlil qilinadi. Muallif Sveygning ayol obrazlarini tasvirlashdagi o‘ziga xos yondashuvini, ularning ma’naviy kuchi, sadoqati va insoniy qadriyatlarga sodiqligini yoritadi. Tahlil yozuvchining “Noma’lum ayol maktubi”, “Amok”, “Vahima” va “Ayol hayotidan yigirma to‘rt soat” nomli novellalari asosida olib boriladi.

Kalit so‘zlar: Stefan Sveyg, ayol obrazi, psixologizm, ruhiy kuch, sadoqat, insonparvarlik.

ОБРАЗ СИЛЬНОЙ ЖЕНЩИНЫ В ТВОРЧЕСТВЕ СТЕФАНА ЦВЕЙГА

Асомиддинова Гулбарно Алижоновна

д.ф.ф.н.(PhD), ст.преподаватель кафедры иностранных языков Ферганского государственного университета

gulibarnoasomiddinova@mail.com

Мухторова Гуласал Мухаммадкадир кизи

Студентка 4 курса факультета иностранных языков
Ферганского государственного университета

Аннотация: В данной статье анализируется художественная и психологическая интерпретация образа женщины в произведениях австрийского писателя Стефана Цвейга. Автор раскрывает особенности подхода Цвейга к изображению женских персонажей, их духовную силу, преданность и верность человеческим ценностям. Анализ проводится на основе новелл «Письмо незнакомки», «Амók», «Страх» и «Двадцать четыре часа из жизни женщины».

Ключевые слова: Стефан Цвейг, женский образ, психологизм, духовная сила, преданность, гуманизм.

THE IMAGE OF A STRONG WOMAN IN THE WORKS OF STEFAN ZWEIG

Asomiddinova Gulbarno Alijonovna

Lecturer at the Department of Foreign Languages, Fergana State University

gulibarnoasomiddinova@mail.com

Mukhtorova Gulasal Muhammadqodir qizi

4th-year undergraduate student, Faculty of Foreign Languages
Fergana State University

Abstract: This article examines the artistic and psychological interpretation of the female image in the works of Austrian writer Stefan Zweig. The author highlights Zweig’s unique approach to depicting female characters, focusing on their spiritual strength, loyalty, and commitment to human values. The analysis is based on the novellas “Letter from an Unknown Woman,” “Amok,” “Fear,” and “Twenty-Four Hours in the Life of a Woman.”

Keywords: Stefan Zweig, female image, psychologism, inner strength, loyalty, humanism.

KIRISH

XX asr adabiyoti inson ruhiyatining eng nozik qatlamlarini o‘rganish bilan ajralib turadi. Ayniqsa, bu davr yozuvchilari inson ichki kechinmalarini, hissiy to‘lqinlanishlarini va ruhiy iztiroblarini badiiy tahlil etish orqali adabiyotning yangi yo‘nalishini shakllantirdilar. Shu jihatdan qaraganda, **Stefan Sveyg** ijodi jahon adabiyotida psixologik nasrning yuksak namunasi sifatida e’tirof etiladi.

Sveygning asarlarida inson hayoti, uning vijdoni, muhabbati va ichki kurashi asosiy o’rinni egallaydi. Ayniqsa, ayol obrazlari orqali u inson qalbining cheksiz imkoniyatlarini, kechinmalarini va sadoqatning cheksiz darajasini namoyon etadi. Yozuvchi uchun ayol – bu nafaqat muhabbat timsoli, balki insoniylik, ruhiy qudrat va sadoqatning badiiy ramzidir.

Stefan Sveyg ijodida ayol obrazi inson ruhiyatining eng yuksak ifodasi sifatida gavdalanadi. Uning asarlarida ayolning kuchi tashqi ko’rinishda emas, balki ichki sobitlik, sadoqat va axloqiy barqarorlikda namoyon bo’ladi.

Stefan Sveyg ijodida ayol timsoli insoniyatning ma’naviy qudrati va axloqiy ustunligi ramzi sifatida gavdalanadi. Yozuvchi ayol orqali jamiyatdagi axloqiy inqiroz, ichki ruhiy tanglik va insoniy qadriyatlarining parchalanishini ko’rsatadi. Shu bilan birga, ayolning sadoqati, fidoyiligi va ruhiy sobitligi orqali insoniyatning eng oliy maqsadlari – mehr, vijdon va adolatni yoritadi.

2. Asosiy qism

Sveyg asarlarining o’ziga hos xususiyati – bu inson ruhiyatiga kirib borish, har bir kechinmani, hatto eng yashirin tuyg’uni ham badiiy shaklda ifoda eta olishdir. Ayniqsa, ayol ruhiyatining nozik tomonlarini yoritishda yozuvchi o’z davrining ko’plab erkak yozuvchilaridan farq qiladi.

Stefan Sveyg ijodida ayol obrazlari turli ijtimoiy va ruhiy sharoitlarda yashayotgan shaxslar sifatida tasvirlangan. Ular o’z ichki dunyosiga sodiq bo’lib, tashqi dunyoning bosimi va cheklovlariga qaramay ruhiy mustaqilligini saqlaydi.

“Noma’lum ayol maktubi” novellasi Sveygning eng mashhur asarlaridan biridir. Unda ayol sevgisining samimiyligi va sadoqati butun hayot davomida davom etadi. Qahramon ayol hayotining birgina ma’nosi – sevimli erkakni sevish va u bilan bog’liq har bir lahzani qadrlashdir. Erkak esa bu ayolning mavjudligidan batamom bexabar. Shu orqali yozuvchi ayolning sadoqati va ichki dunyosidagi jasoratini ko’rsatadi. Bu asar insoniy muhabbatning eng yuksak shakli — javobsiz, lekin chin qalbdan kechirilgan tuyg’u sifatida talqin qilinadi.

“Amok” novellasida Sveyg ayol sha’nini himoya qilish yo’lida o’z hayotini xavf ostiga qo’ygan ayol obrazini yaratadi. Bu asarda ayol kuchli irodaga ega inson sifatida ko’rsatiladi. U o’z nomusini saqlab qolish uchun jamiyatga qarshi chiqadi, sharmandalikdan ko’ra o’limni afzal biladi. Shu jihatdan **“Amok”**dagi ayol – bu ma’naviy g’alabani tanlagan, o’z qadriyatlariga sodiq inson timsolidir.

Sveygning bu ikki asari shuni ko’rsatadiki, yozuvchi ayolni erkakdan past turuvchi mavjudot emas, balki o’z qadr-qimmatini, g’ururi va ruhiy kuchiga ega shaxs sifatida talqin etadi.

Stefan Sveyg yaratgan ayol obrazlari turli ijtimoiy sharoit va ruhiy holatlarda yashaydigan, ammo o’z ichki qadriyatlariga sodiq shaxslar sifatida tasvirlanadi.

“Ayol hayotidan yigirma to’rt soat” novellasi bu borada o’zgacha o’ringa ega. Asarda o’rta yoshli beva ayol tasvirlanadi, u kutilmaganda o’z his-tuyg’ulariga berilib, hayotida keskin burilish yasaydi. Shu bir kechayu kunduz ichida u gunoh, ehtiros va vijdon o’rtasida ichki kurashni boshdan kechiradi. Asarning yakunida esa ayol o’zini anglaydi, hayotning mazmunini qaytadan kashf etadi.

Yozuvchi bu orqali ayolni hissiyotlarga berilgan yoki **“zaif”** mavjudot sifatida emas, balki o’z ruhiy kechinmalari orqali o’sadigan, mustaqil fikrlaydigan shaxs sifatida tasvirlaydi.

“Vahima” novellasi esa ayolning vijdoni va jamiyat o’rtasidagi ichki kurashni ochib beradi. Qahramon ayol o’zining sirini yashirgan holda, vijdon azobida yashaydi. Sveyg bu asar orqali ayol ruhiyatidagi noziklikni, ichki qo’rquvni, ayni paytda jasoratni ham yoritadi.

3. Metodlar

Sveygning barcha ayol obrazlari quyidagi umumiy tipologik xususiyatlarga ega:

1. **Ruhiy kuch va sobitlik** – ular tashqi muhitdan qat’i nazar o’z qadriyatlariga sodiq qoladilar.
2. **Ruhiyat** murakkabligi– har bir qahramonning ichki dunyosi, hissiyotlari va vijdoni tafsilot bilan tasvirlanadi.
3. **Ma’naviy mustahkamlik** – ular o’z ichki kechinmalari orqali hayotiy qarorlar qabul qiladilar va ruhiy yuksalishga erishadilar.

Shuningdek, Sveyg ayollarining psixologik tahlili ularning jamiyatdagi o’rni bilan ichki dunyo o’rtasidagi muvozanat asoslanadi. Ayolning tashqi cheklovlariga qarshi kurashishi va ichki hissiyotlarini boshqarishi yozuvchining ayol ruhiyatini qadrlashi va uni insoniylik timsoli sifatida ko’rishini namoyon etadi.

Sveygning barcha ayollari bir jihatdan o’xshash — ular o’z ichki olami bilan yashaydilar, tashqi dunyo ularni ko’pincha tushunmaydi, lekin ular o’z ruhiy qudrati bilan hayotda sobit qoladilar.

4. Natija

Stefan Sveygning adabiy falsafasida ayol timsoli insoniyatning axloqiy ustunligi ramzi sifatida gavdalanadi. Yozuvchi ayollar orqali jamiyatning axloqiy inqirozini, ruhiy tanglikni va insoniy qadriyatlarining yemirilishini ko’rsatadi. Shu bilan birga, ularning sadoqati, fidoyiligi va ruhiy sobitligi orqali insoniyatning najot yo’lini izlaydi.

Masalan, “Noma’lum ayol maktubi”dagi ayol sevgini o’z hayotining yagona ma’nosiga aylantiradi, “Amok”dagi ayol esa sha’nini himoya qilib, insoniylikni saqlab qoladi. Bu ikki obraz orqali yozuvchi shuni demoqchi bo’ladiki, ayolning kuchi – uning ichki dunyosida, vijdonida va ruhiy pokligidadir.

Sveyg uchun ayol – bu insoniyatning axloqiy mezon. Ular kechirim, sadoqat, sabr va ruhiy jasorat timsolidir. Shu jihatdan yozuvchining ayolga bo’lgan munosabati chuqur insonparvarlik bilan sug’orilgan.

Sveygning ayol obrazlariga xos umumiy xususiyat shundan iboratki, ular ruhiy qudrat, ma’naviy mustahkamlik va hissiy tahlil qobiliyatiga ega. Ularning tashqi dunyo bilan aloqasi murakkab bo’lishiga qaramay, ular o’z ichki dunyosida mustaqil va sobit qoladilar. Shu jihatdan, Stefan Sveyg ayolni faqat sevgi timsoli emas, balki inson ruhiyatining eng nozik va kuchli qatlamlarini ochuvchi badiiy vosita sifatida talqin qiladi.

Stefan Sveyg ijodida ayol timsoli insoniyatning ma’naviy qudrati va axloqiy ustunligi ramzi sifatida tasvirlanadi. Yozuvchi ayol orqali jamiyatdagi axloqiy inqiroz, ichki ruhiy tanglik va insoniy qadriyatlarining buzilishini ko’rsatadi. Shu bilan birga, ayolning sadoqati, fidoyiligi va ruhiy sobitligi orqali insoniyatning eng oliy maqsadlari – mehr, vijdon va adolatni yoritadi.

“Noma’lum ayol maktubi” novellasidagi qahramon ayol sevgini o’z hayotining markaziga joylashtiradi. U javobsiz muhabbatga qaramay, ruhiy barqarorligini saqlaydi va hayotiy qadriyatlarini saqlaydi.

“Amok” asaridagi ayol esa sha’nini himoya qilish yo’lida o’z hayotini xavf ostiga qo’yadi. Shu orqali Sveyg ayolning ichki jasoratini, fidoyiligini va insoniy fazilatlarini yuksak badiiy shaklda ochib beradi. Bu asar ayolni faqat romantik sevgining obyekt sifatida emas, balki ma’naviy va axloqiy tamoyillarga sodiq shaxs sifatida ko’rsatadi.

Sveygning falsafasida ayol – bu insonga ta’sir qiluvchi axloqiy me’yor, jamiyatni ruhiy jihatdan uyg’otuvchi kuchdir. Ayolning ichki dunyosi orqali inson o’z sadoqatini, mehrini va sabrini anglaydi. Shu jihatdan Sveyg ayolni faqat badiiy timsol emas, balki insonparvarlik va ma’naviyat ramzi sifatida talqin qiladi.

Shu bilan birga, yozuvchi ayolni tashqi bosim va ichki azoblarga qaramay, o’z ruhiy kuchi va axloqiy sadoqati bilan hayotiy qarorlar qabul qiluvchi shaxs sifatida ochadi. Bu esa uning asarlarida ayol obrazini jamiyat va shaxs psixologiyasi bilan bog’liq murakkab tipologiya sifatida namoyon qiladi.

Shunday qilib, Stefan Sveyg ijodida ayol – bu ruhiy mustaqillik, ma’naviy kuch va insonparvarlik timsoli bo’lib, uning obrazlari o’quvchi qalbida chuqur ta’sir qoldiradi.

XULOSA

Stefan Sveyg ijodida ayol obrazi inson ruhiyatining eng nozik va murakkab qatlamlarini ochib beradi. Uning asarlarida ayolning tashqi dunyo bilan munosabati ko’pincha murakkab, lekin ichki dunyosi barqaror va sobit bo’ladi. Ayol ruhiyatining sadoqati, fidoyiligi, ma’naviy kuchi va ichki jasorati yozuvchining badiiy metodini yanada boyitadi.

Sveyg ayol obrazlarini faqat romantik sevgi doirasida emas, balki ichki ruhiy kurash va ma’naviy barkamollik orqali talqin qiladi. Shu jihatdan, uning ayollari – bu insoniy qadriyatlar timsoli, jamiyat va shaxs psixologiyasining murakkab tipologiyasi, hamda ruhiy mustaqillik va axloqiy sobitlikning namunasi hisoblanadi.

Sveygning ayol obrazlari – **bu** inson ruhiyatining murakkabligi va ma’naviy qudratini ochuvchi badiiy vositadir. Ular tashqi dunyo bilan kurashadi, lekin o’z ichki olamida mustaqil va sobit qoladi. Shu jihatdan Sveyg ayolni nafaqat sevgi timsoli, balki ruhiy qahramon sifatida talqin qiladi.

Sveygning ayollari o’z sevgilari, qo’rquvlari va azoblari orqali ma’naviy yuksaklikka erishadilar. Ularning timsolida yozuvchi insoniyatning eng muqaddas qadriyatlarini – mehr, vijdon, fidoyilik va sadoqatni ulug’laydi. Shu sababdan Sveyg ayollarini faqat adabiy obraz sifatida emas, balki falsafiy va ijtimoiy ideal sifatida ko’rish mumkin.

Maqolada olingan tahlil shuni ko’rsatadiki, Stefan Sveyg ijodida ayol obrazini o’rganish nafaqat adabiy, balki psixologik va ijtimoiy jihatdan ham katta ahamiyatga ega. Ularning tasviri Sharq va G’arb adabiyoti kontekstida qiyosiy-tipologik yondashuv orqali yanada chuqurroq o’rganilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Цвейг С. Избранные новеллы. – М.: Правда, 1978.

2. Цвейг С. Избранные произведения в двух томах. – М., 1957.
3. Особенности психологического мастерства С.Цвейга на материале романа “Нетерпение сердца” и новелл “Двадцать четыре часа из жизни женщины” “Письмо незнакомки” <https://referatbank.ru/market/referat/i/148141/> Стефан 4. Цвейг. Биография и обзор творчества <https://www.winstein.org/publ/25-1-0-1081>
4. Botirova Sevara Mamurovna, Tursunov Ramziddin Abdixalil o’g’li. (2025). MA’NAVIY BARKAMOL YOSHLAR YANGI O’ZBEKISTON BUNYODKORI. MA’NAVIY BARKAMOL YOSHLAR YANGI O’ZBEKISTON BUNYODKORI, 1(1), 98-102.

SUN’IY INTELLEKT ASOSIDA QAROR QABUL QILISH TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISH

Ochilov Sojida Rayimberdi qizi

Qarshi davlat texnika universiteti Katta o’qituvchisi

E-mail: sojida.ochilova28@gmail.com

Aktamova Begoyim Bunyodjon qizi

Qarshi davlat texnika universiteti 2-bosqich talabasi

E-mail: aktamovabegoyim8@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada sun’iy intellekt (SI) texnologiyalari asosida qaror qabul qilish tizimlarini takomillashtirish masalalari tahlil qilinadi. Qaror qabul qilish jarayonida inson omilini kamaytirish, aniqlik va samaradorlikni oshirishda mashinaviy o’rganish, ekspert tizimlari va neyron tarmoqlarning roli yoritilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko’rsatadiki, sun’iy intellekt algoritmilarini integratsiyalash orqali iqtisodiy, muhandislik va ijtimoiy sohalarida qaror qabul qilish jarayonlari optimallashtiriladi. Shuningdek, maqolada mavjud tizimlarni tahlil qilish asosida qarorlarni modellash va bashoratlash metodlari taklif etilgan.

Kalit so’zlar: sun’iy intellekt, qaror qabul qilish, mashinaviy o’rganish, ekspert tizimi, neyron tarmoq, optimallashtirish.

IMPROVEMENT OF DECISION-MAKING SYSTEMS BASED ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Ochilova Sojida Rayimberdi qizi

Senior Lecturer, Karshi State Technical University

E-mail: sojida.ochilova28@gmail.com

Aktamova Begoyim Bunyodjon qizi

2nd-year Student, Karshi State Technical University

E-mail: aktamovabegoyim8@gmail.com

Abstract: This article analyzes the improvement of decision-making systems based on artificial intelligence (AI) technologies. The role of machine learning, expert systems, and neural networks in reducing the human factor and increasing accuracy and efficiency in the decision-making process is highlighted. The research results show that integrating AI algorithms optimizes decision-making processes in economic, engineering, and social fields. The article also proposes methods for modeling and forecasting decisions based on the analysis of existing systems.

Keywords: artificial intelligence, decision making, machine learning, expert system, neural network, optimization.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМ ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ НА ОСНОВЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА

Очилова Сожида Раимберди кизи

Старший преподаватель, Каршинский государственный технический университет.

E-mail: sojida.ochilova28@gmail.com